

Μποσέρ (Bocher) Ἰωαννίκιος Γάλλος ἀρχιτέκτων ἐν Ζακύνθῳ μνημονεύεται ὡς ἐργασθεὶς τῷ 1765 ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἁγίων Πάντων τῆς πόλεως Ζακύνθου¹⁾.

Πάσιρας Ἀναστάσιος τοῦ Ἀποστόλου ἐκ Ζακύνθου, ὅστις τῷ 1775 κατεσκεύασε τὸ εἰκονοστάσιον τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Διονυσίου, ἀντὶ χρυσῶν τσεκινίων 140²⁾.

Κατὰ δὲ τὸν 18^ο αἰῶνα ἀπαντῶσιν οἱ ἐξῆς :
 Ραφιόπουλος Σπυρίδων τοῦ Ἰωάννου καὶ μητρὸς Ἀννης Περάτη γεννηθεὶς ἐν Ζακύνθῳ περὶ τὰ τέλη τοῦ 1801. Οὗτος γενωστὸς ὑπὸ τὸ ἔνομα Χαραλαμπίδης κατεσκεύασε τὸν ἐπιτάφιον τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Βασιλείου τοῦ κάτω, τὴν καθέδραν τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Βασιλείου τοῦ ἄνω, τὸ εἰκονοστάσιον τοῦ ἐν χωρίῳ Βολύμαις ναοῦ τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος, τὸ κουβούκλιον τοῦ ἐν τῇ πόλει ναοῦ τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων καὶ ἄλλα. Ἀπέθανε τῇ 26 Ἰανουαρίου 1860.

Καταιβάτης Ἰωάννης τοῦ Παναγιώτου καὶ Ἐλένης Φραγκοπούλου, γεννηθεὶς ἐν Ζακύνθῳ κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1803³⁾. Νέος ἔτι ἐπεδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν ὠραίων τεχνῶν, κατεσκεύασε δὲ ἔργα μαρτυροῦντα τὴν εἰς τὴν καλλιτεχνίαν ἐξαιρετικὴν ἰδιοφυίαν αὐτοῦ. Ἐκ τῶν ἔργων του τούτων ἀναφέρομεν τὰ εἰκονοστάσια τοῦ ἐν τῇ πόλει ναοῦ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, ρυθμοῦ κυρινθιακοῦ, οὐ διαπρέπει ἡ ἐργασία, — τοῦ ἰδίου ναοῦ κατεσκεύασε καὶ τὸ κουβούκλιον τῆς ἁγίας Τραπεζῆς — τοῦ ἐν χωρίῳ ἁγίῳ Λέοντι ὁμωνύμου ναοῦ, τοῦ ἐν χωρίῳ ἁγίῳ Δημητρίῳ ὁμων. ναοῦ, τοῦ ἐν χωρίῳ Κατασταρίῳ ναοῦ τῶν ἁγίων Θεοδώρων, τοῦ ἐν χωρίῳ Βανάτῳ ναοῦ τῆς Θεοτ. Παναγούλας, τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ ναοῦ τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος, τοῦ ἐν χωρίῳ Σκουλικᾶδῳ ναοῦ τοῦ ἁγ. Ἀνδρέου, ὅπερ ἀφῆθῃν ἡμιτελὲς ἐπερξίωσεν ὁ ἐκ Κεφαλληνίας ξυλογλύφος Ε. Κάναλης, καὶ τὰ σχέδια τῶν εἰκονοστασιῶν του ἐν χωρίῳ Φιολίτῃ ναοῦ τῆς Θεοτόκου, οὐ τὴν ἐργασίαν ἤρχισεν ὁ Κάναλης καὶ ἐπερξίωσεν ὁ Τορτορέλης καὶ τοῦ ἐν προαστείῳ Πόχῃλη ναοῦ τῆς Θ. Χρυσοπληγῆς, οὐ τὴν ἐργασίαν ἐξετέλεσεν ὁ Θεοδόσης. Ἐπίσης ὁ Καταιβάτης κατεσκεύασε τὸ κουβούκλιον τοῦ ἐν χωρίῳ Γερακκρίῳ μέσῳ ναοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ τὸν καλλιτεχνικὸν ἐπιτάφιον τοῦ ἐν τῇ πόλει ναοῦ τοῦ ἁγ. Βασιλείου τοῦ ἄνω. Ὁ Καταιβάτης συνεργάτην εἶχε τὸν ὀνομαστὸν ξυλουργὸν Μανουὴλ Μιλκτιανὸν Μαργαρόνην Ζακύνθιον, μὴ ἱκανοποιούμενος ὁμως ἐκ τῆς ξυ-

λογλυφίας ἐγκατέλιπεν αὐτὴν καὶ ἐπεδόθη εὐδοκίμως εἰς τὸ ἐμπόριον τῆς σαπωνοποιίας καὶ σταφίδος. Ἀπέθανεν ἐν Ζακύνθῳ τῇ 29 νοεμβρίου 1873.

Κάναλης Ἐπαμεινώνδας ἐκ χωρίου Σηραλάτα τῆς Κεφαλληνίας δόκιμος ξυλογλύφος, ὅστις ἀφικόμενος κατὰ τὴν 18^{ην} ἑκατονταετηρίδα ἐν Ζακύνθῳ μετήρχετο τὴν τέχνην του. Ἔργα αὐτοῦ εἶνε τὸ εἰκονοστάσιον τοῦ ναοῦ τῆς Θ. Πικριδιωτίσης, ὁ ἐπιτάφιος τοῦ ναοῦ τῆς Θ. Φανερωμένης, κατ' ἀπομίμησιν ὁμοίου τοῦ Καταιβάτη, ἡ καθέδρα τῆς Θεοτόκου τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Λαζάρου, ἡ ἀποπερξίωσις τοῦ εἰκονοστασιῦ τοῦ ἐν χωρίῳ Σκουλικᾶδῳ ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, τὸ ὅποιον, ὡς εἶδομεν, εἶχεν ἀρχίσει ὁ Καταιβάτης καὶ ἄλλα τινά.

[Ἔπεται συνέχεια].

ΛΕΩΝ. ΖΩΗΣ

Η ΚΑΠΠΑΡΙΑ

*Σε πέτρες ἄγρες, βράχου σχισμάδα
 Μιά νά τῆς τύχη νεροῦ δροσιά
 Τὴν ὠμορφίη της τὴν πρασινάδα
 Σαπλώνει ξέγνοιαστὴ ἡ καππαριά.*

*Ἔχει τὰ στήθη νεοῖα γεμάτα
 Καὶ ὄλο δύναμι καὶ ζωή
 Μ' ἄνθη μοσχάβολα καὶ δροσῶτα
 Ἔνα ξυλνάει γλυκὸ προῶ.*

*Ποιὸς τὴν ἐφύτευσε δὲν τὴν μέλλει,
 Γιὰ ποιὸν ἀνθίζει δὲν ἐρωτᾷ
 Νὰ ζήσῃ μόνο ἐκεῖνη θέλει,
 Ἦλιο καὶ ἄερα λίγο ζητᾷ.*

*Πόθο δὲν ἔχει ἄλλον κανένα
 Καὶ γιὰ κανένα, κρυφὸ παλιό,
 Ποτὲ στὰ στήθη της τ' ἀνθισμένα
 Δὲν ἔχει νοιώσει καὶ αὐτὴ καῦμό.*

*ὦ, σὲ λυποῦμαι, φτωχή, σὲ ἀλήθεια
 Φρικτῆς σὲ δὲρνει Μοῖρας πνοή
 Χωρὶς ἀγάπης καὶ μὸς στὰ στήθια
 Χωρὶς λαχτῶρες, τί ν' ἡ ζωή ;*

Κωνσταντινούπολις

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ

1) ὄρα Κώδικα ἰδίου ναοῦ, σελ. 45 καὶ «Α ε ς ι κ ὸ ν...» ἐνθ' ἀνωτέρω, σελ. 684 ἐν λέξει Μποσέρ.

2) σ/γρ. Μ. Φλαμπουράκης, σελ. 57.

3) Ἐσφαλμένως ἐγράφη ἐν τῇ «Ἰριδι Ἀθηναίων» (ἔτος Α' τῆς 15 φεβρ. 1898, ἀριθ. 11) ὅτι ὁ Καταιβάτης ἐγεννήθη τῇ 6 ἰανουαρίου 1804, διότι ἡ ἡμερομηνία αὕτη εἶνε ἡ τῆς βαπτίσεως αὐτοῦ, ἄγοντος τότε τὸν 4ον ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του μῆνα. (Ὁρ. Αἰγιοχ. βιβλία ναοῦ Ἁγ. Γερασίμου Κήπων παρὰ τῷ Ἀρχιεπισκοπικῷ).

Ἡ νεότης κυνηγᾷ τὴν εὐτυχίαν, χωρὶς νὰ ἤξεύρῃ ὅτι ἀκριβῶς εἰς τοῦτο ἐγκεῖται ἡ εὐτυχία.

Μερικαὶ ἐξωτερικαὶ ἐκδηλώσεις τῆς γυναικὸς ἀφίνουν νὰ ὑπονοηθοῦν ὡς ἐσωτερικαί.

Τὰ φύλλα τῶν δένδρων καὶ αἱ γυναῖκες χρωματίζονται, ὅταν... μαραίνονται.